

Obsah

I. Úvod	7
I.1 Dosavadní bádání nad staročeskými lékařskými texty	7
I.2 Charakter a struktura publikace	10
I.3 Primární a sekundární prameny k práci	12
I.4 Transkripční a jiné formální zásady	13
II. České lékařství ve čtrnáctém a v patnáctém století	15
II.1 Základní středověké terapie – léčba racionální, mechanická a okultní	15
II.2 Lékaři v českých zemích v období středověku	21
II.3 Neduhy a zdravotní obtíže středověkého člověka	26
III. Nejstarší lékařská teorie – učení o humorální patologii – a její vztah k staročeskému lexiku, zejména k názvům chorob	28
III.1 Antické počátky a vývoj ve středověku	28
III.2 Humorální teorie v české kultuře a humorální patologie v českém lékařství	31
III.3 Česká slovní zásoba spjatá s humorální teorií	33
III.3.1 <i>Staročeské názvy čtyř tělesných šťáv</i>	33
III.3.2 <i>Názvy chorob vztahující se k učení o humorální patologii</i>	35
IV. Tvoření jednoslovných názvů chorob	38
IV.1 Jména odvozená	38
IV.1.1 <i>Maskulina</i>	38
IV.1.1.1 maskulina se sufixem nulovým	38
IV.1.1.2 maskulina se sufixem <i>-ek</i>	45
IV.1.1.3 maskulina se sufixem <i>-ýř</i>	46
IV.1.2 <i>Feminina</i>	47
IV.1.2.1 feminina se sufixem <i>-icě</i> (s variantami <i>-(e)n(n)icě</i> a <i>-ovnicě</i>)	47
IV.1.2.2 feminina se sufixem <i>-ka</i> (s variantami <i>-(en)ka</i> , <i>-(o)vka</i> a <i>-ačka</i>)	55
IV.1.2.3 feminina se sufixem <i>-ina</i> (s variantou <i>-otina</i>)	60
IV.1.2.4 feminina se sufixem <i>-ost</i>	65
IV.1.2.5 feminina se sufixem <i>-ota</i>	69
IV.1.2.6 feminina se sufixem <i>-oba</i>	70
IV.1.2.7 feminina se sufixem <i>-a</i>	70
IV.1.2.8 feminina se sufixem nulovým	73
IV.1.2.9 feminina s formanty <i>-t</i> a <i>-st</i>	73
IV.1.3 <i>Neutra</i>	74
IV.1.3.1 neutra se sufixem <i>-niel-tie</i>	74
IV.1.3.2 neutra se sufixem <i>-stviel-stvo</i>	82
IV.1.3.3 neutra se sufixem <i>-ivo</i>	83
IV.1.3.4 neutra se sufixem <i>-mo</i>	83

IV.2	Jména složená	83
IV.2.1	<i>Kompozita se zadním členem deverbálním</i>	83
IV.2.1.1	kompozita se sufixem nulovým	83
IV.2.1.2	kompozita se sufixem <i>-tie</i>	84
IV.2.2	<i>Kompozita s přední složkou verbální a zadní substantivní</i>	84
V.	Jednoslovné názvy chorob metaforického či metonymického původu a názvy motivačně neprůhledné či nejasné	86
V.1	Názvy vzniklé přenesením významu	86
V.2	Názvy parazitů postihujících lidský organismus	101
V.3	Názvy kožních chorob a jména motýlů	105
V.4	Názvy, jejichž motivační souvislosti jsou v historické češtině velmi či zcela zastřené	108
VI.	Slovní spojení vyjadřující názvy chorob	114
VI.1	Volná spojení slov	114
VI.2	(Relativně) ustálená slovní spojení	116
VII.	Názvy chorob cizího původu	126
VII.1	Slova a slovní spojení citátová	127
VII.2	Přejatá slova adaptovaná na český jazykový systém	134
VII.3	Slovní kalky	136
VIII.	Specifické rysy sémantického okruhu názvů chorob ve staré češtině	138
VIII.1	Vztahy synonymní	138
VIII.1.1	<i>Synonymní řady stejnokoenné</i>	139
VIII.1.1.1	stejnokoenné řady tvořené jednoslovnými lexémy	139
VIII.1.1.2	stejnokoenné řady tvořené jednoslovnými lexémy i spojeními slov	140
VIII.1.2	<i>Synonymní řady tvořené lexémy nestejnokoennými</i>	141
VIII.1.3	<i>Synonymní řady obsahující jednotky české a cizojazyčné ekvivalenty</i>	145
VIII.2	Polysémie	146
VIII.3	Úloha kontextu při interpretaci staročeských odborných názvů	149
IX.	Charakter staročeské slovní zásoby označující choroby (shrnutí)	153
X.	Přílohy a doprovodný aparát	157
X.1	Zkratky	158
X.1.1	<i>Zkratky nejčastěji citované literatury a pramenů</i>	158
X.1.2	<i>Zkratky nejčastěji citovaných starších českých (zvl. lékařských) textů</i> ..	159
X.2	Charakteristika a popis pramenů – středověkých lékařských rukopisů	161
X.3	Použitá literatura a literatura k tématu (včetně elektronických zdrojů)	167
X.4	Rejstřík názvů chorob	185
Summary		196